

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, Kemi og Fødevarekvalitet /Dep. 3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221-01053 / Dep. sagsnr.: 12852

5. december 2011

FVM 971

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for acephat, alachlor, aldrin, anilazin, azocyclo-
tin, benfuracarb, butylat, captafol, carbaryl, carbofuran, carbosulfan, chlorfenapyr,
chlorthal-dimethyl, chlorthiamid, cyhexatin, DDT, diazinon, dichlobenil, dicofol,
dieldrin, dimethipin, diniconazol-M, diphenylamin, disulfoton, endrin, ethoxyquin, fe-
nitrothion, fenpropathrin, flufenzin, furathiocarb, heptachlor, hexaconazol, lactofen,
lindan, mepronil, methamidophos, methopren, monocrotophos, monuron, oxycarboxin,
oxydemeton-methyl, parathion-methyl, phorat, phosalon, phoxim, procymidon, profeno-
fos, propachlor, propisochlor, pyrasulfotol, quinclorac, quintozen, tolylfluamid, trichlor-
fon, tricyclazol, tridemorph og trifluralin. (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

*Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til pesticid-
rammeforordning nr. 396/2005 for 57 aktivstoffer i en række afgrøder. Forslaget indebærer
nedsættelse af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af ikke-optagelse på bilag I
til direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler for stofferne acephat,
alachlor, aldrin, anilazin, azocyclo-
tin, benfuracarb, butylat, captafol, carbaryl, carbofuran,
carbosulfan, chlorfenapyr, chlorthal-dimethyl, chlorthiamid, cyhexatin, DDT, diazinon, dich-
lobenil, dicofol, dieldrin, dimethipin, diniconazol-M, diphenylamin, disulfoton, endrin, etho-
xyquin, fenitrothion, fenpropathrin, flufenzin, furathiocarb, heptachlor, hexaconazol, lactofen,
lindan, mepronil, methamidophos, methopren, monocrotophos, monuron, oxycarboxin, oxy-
demeton-methyl, parathion-methyl, phorat, phosalon, phoxim, procymidon, profenofos, pro-
pachlor, propisochlor, pyrasulfotol, quinclorac, quintozen, tolylfluamid, trichlorfon, tricycla-
zol, tridemorph og trifluralin på visse afgrøder. For et aktivstof indebærer forslaget fastsæt-
telse af nye grænseværdier som følge af implementering af Codex-grænseværdier. Alle græn-
seværdier er vurderet sundhedsmæssigt acceptable. En vedtagelse af forslaget vurderes sam-
let set at øge beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget.*

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget befinder sig indenfor de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevarerordførere, for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarerækæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarerækæden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Fødevarerækæden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 9. december 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (bilag I til direktiv 91/414/EØF). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksi-

malgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan desuden, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi
- planlagt revurdering af pesticidet
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet findes som miljøforurening)
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Som konsekvens af, at det er besluttet, at visse stoffer ikke længere skal være på EU's positive liste over aktivstoffer, der må anvendes i EU (ikke-optagelse på bilag I til direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler) indebærer Kommissionens forslag ændringer af maksimalgrænseværdier for stofferne acephat,alachlor, aldrin, anilazin, azocyclotin, benfuracarb, butylat, captafol, carbaryl, carbofuran, carbosulfan, chlorfenapyr, chlorthal-dimethyl, chlorthiamid, cyhexatin, DDT, diazinon, dichlobenil, dicofol, dieldrin, dimethipin, diniconazol-M, diphenylamin, disulfoton, endrin, ethoxyquin, fenitrothion, fenpropathrin, flufenzin, furathiocarb, heptachlor, hexaconazol, lactofen, lindan, mepronil, methamidophos, methopren, monocrotophos, monuron, oxycarboxin, oxydemeton-methyl, parathion-methyl, phorat, phosalon, phoxim, procymidon, profenofos, propachlor, propisochlor, pyrasulfotol, quinclorac, quintozen, tolylfluanid, trichlorfon, tricyclazol, tridemorph og trifluralin. Maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III foreslås sat ned til den analytiske bestemmelsesgrænse på 0,01 mg/kg for ovenstående aktivstoffer i hovedparten af afgrøder. Baggrunden for at nedsætte grænseværdierne beror på, at de ikke fremadrettet er godkendt til anvendelse i EU. For de maksimalgrænseværdier, som er sat på baggrund af Codex Alimentarius-grænseværdier i FN-regi eller på baggrund af importtolerancer, videreføres maksimalgrænseværdien, såfremt grænserne er vurderet sundhedsmæssigt acceptable.

Derudover indebærer forslaget implementering af nogle Codex Alimentarius-grænseværdier for stoffet diazinon, hvorfor der sættes nye maksimalgrænseværdier for fedt fra svin, kvæg, får og ged samt for mælk fra alle dyreracer.

Kommissionen foreslår således på den baggrund, at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag II og III sættes på den analytiske bestemmelsesgrænse for en række aktivstoffer i en række afgrøder – med undtagelse af de pesticid-afgrøde-kombinationer, hvor der er sundhedsmæssigt acceptable Codex Alimentarius-grænseværdier eller importtolerancer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomitéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af nærværende forslag. DTU Fødevareinstituttet, har endvidere udtalt, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med de foreslåede maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet vurderer, at de videreførte Codex Alimentarius-grænseværdier og importtolerancer ikke giver anledning til sundhedsmæssige problemer.

Der forskes internationalt og på DTU Fødevareinstituttet i kombinationseffekter, og der eksisterer et betydeligt vidensgrundlag, når det gælder kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes imidlertid ikke på nuværende tidspunkt en systematisk harmoniseret metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode. Der arbejdes i Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), herunder med dansk deltagelse, målrettet på at udvikle en sådan metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter i forbindelse med fastsættelse af maksimalgrænseværdier har DTU Fødevareinstituttet, på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning, foretaget en foreløbig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages

højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige bekymring.

Fødevarestyrelsen finder på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevarer instituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel. En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund, samlet set, at betyde et øget beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer kommenterer, at da forslaget følger Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA's) anbefaling, har de ikke bemærkninger til forslaget.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning er positive over, at forslaget sætter en lang række grænseværdier ned. Biodynamisk Forbrugersammenslutning er dog bekymrede for restindhold også i mindre mængder, og forbrugersammenslutning foreslår derfor at gøre alle fødevarer biodynamisk eller økologisk, for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II og III.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af eventuelle kombinationseffekter, lægger regeringen afgørende vægt på, at Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA's) risikovurdering foreligger senest i forbindelse med Kommissionens fremsættelse af forslaget således, at DTU Fødevarer instituttet kan gennemføre en risikovurdering, herunder en foreløbig vurdering af eventuelle kombinationseffekter, og at ændringen af grænseværdier på den baggrund ikke giver anledning til sundhedsmæssig bekymring.

Regeringen finder det væsentligt, at stoffer, som ikke længere er tilladt at anvende i EU, udfases, og at maksimalgrænseværdierne fastsættes til den analytiske bestemmelsesgrænse samti-

dig med, at sundhedsmæssigt acceptable Codex Alimentarius-grænseværdier og importtolerancer videreføres henset til at dokumentationskravene hertil er opfyldt.

Regeringen kan på den baggrund støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget befinder sig indenfor de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere, for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.